Mariskalo san 2016

San 44nan - Bɔko 530nan

Sɔngɔ = dɔrɔmɛ 35

Kibaru

Sariyasɔsɔw an'u ɲangicogow Mali sariya kɔnɔ (naaninan) ɲɛ 3

Kunnafonisɛbɛn bɔta kalo o kalo BP : 24 -Telefɔni : 20.21.21.04 Kibaru bugufiyɛ Bosola Bamakɔ

San 2016-2017 sɛnɛ kanpaɲi bolodara

Kojugubakɛlaw y'u deliko lamaga Garan Basamu, Kɔnɔwari

Minisiriɲɛmɔgɔ Modibo Keyita ye Mali sɛnɛko ɲɛmɔgɔjɛkulu *(CENA)* ka laadalatɔnsigi 6nan ɲɛmɔgɔya kɛ ntɛnɛndon marisikalo tile 21 san 2016.

Sɛnɛ minisiri Kasumu Dɛnɔn y'a jira ko gɔfɛrɛnaman ye sɛnɛkɛmansin (tarakitɛri) 1000 min san n'u juru bɛ don sɛnɛkɛlaw walima sɛnɛkɛjɛkuluw ka nɔgɔya la, ko mansin 123 dɔrɔn de tara u la folo. Ɲaniya min sirilen don san 2016-2017 sɛnɛ kanpaɲi in na, o ye suman tɔni 8.788.408 sɔrɔli ye; malo bɛna kɛ tɔni 2.712.952 ye. N'o ye suman sɔrɔta mumɛ kɛmɛsarada la 30,8 ye. San 2015-2016 sɛnɛ kanpaɲi na, malo sɔrɔlen bɛnna tɔni 2.451.321 ma. Kɛmɛsarada la 11 bɛna fara o kan kanpaɲi nata la.

O malo hakɛ min bɛna sɔrɔ, samiyɛfɛsɛnɛ sɔrɔ bɛna k'o la tɔni 2.578..766 ye (95.1%), ka tilemafɛsɛnɛ kɛ tɔni 134 190 ye (4,9%). kaba sɔrɔta bɛna kɛ tɔni 2.400.548 ye (27,3%); saɲɔ sɔrɔta bɛna kɛ tɔni 2.010.800 ye (22.9%), ka keninge sɔrɔta kɛ tɔni 1.596.437 ye (12,1%).

A jirala fana, ko sefawari miliyari 12 ani miliyɔn 9 bɛna don baarakɛminɛnw na. I n'a fɔ tarakitri minnu fanga b'a ta sokɛ 15 fanga la ka se 20 ma; olu n'u minɛn misɛnw, motopɔnpuw, malogosimansinw, malowɔrɔmansinw, motokiliterɩw (mansin minnu bɛ minɛ bolo la ka baara kɛ) ani saridabaw.

San 2016-2017 sɛnɛ kanpaɲi sɔrɔ n'a musaka bolodara ka bɛn sefawari miliyari 201 ani miliyɔn 114 ma. O musaka in na, miliyari 36 ani miliyɔn 113 bɛna taa sɛnɛ ni baganmara ani mɔnni kɛfɛnw dafɛ. Sefawari miliyari 6 ani miliyɔn 45 fara bɛ taa sɛnɛkɛminɛnko dafɛ. Sɛnɛkɛlaw yɛrɛ ka bɔta kanpaɲi sabatili la, o kiimɛna ka se sefawari miliyari 70 ani miliyɔn 73 ma.

Mali sɛnɛ sɔrɔ sirilen bɛ sàmiyɛ diya n'a goya la. Ni sanji ma dɛsɛ, tiɲɛnifɛn ma sɛnɛfɛnw ni baganw sɔrɔ, gɛlɛya ma don mɔnni fana na, a ka ca a la wasa bɛ sɔrɔ. O siratigɛ la minisiriɲɛmɔgɔ Modibo Keyita ye dugawu kɛ ko Ala ka jamana in sɔn sanji nafama na, min b'a to an ka se ka kanpaɲi duman kɛ.

Moriba Kulubali
Dɔkala Yusufu Jara

Kojugubakɛlaw ye min kɛ Bamakɔ ani Wagadugu lotoliba dɔw la, u y'o ɲɔgɔnna kɛ Garan Basamu, Kɔnɔwari jamana na. Wale juguba in kɛra karidon, marisikalo tile 13, san 2016. Garan Basamu ni Abijan cɛ ye kilometɛrɛ 40 ye. Tile fɛ, midi waati la, mugukan ganna Basamu kɔgɔjida la. Dɔw ko mugukan 20 ɲɔgɔnna. A nɔ goni na, Kɔnɔwari peresidan Alasani Daramani Watara y'a jira ko Siwili 14 ni tora a la ani sɔrɔdasi 2. Kunnafoni wɛrɛ minnu sɔrɔla o kɔ, olu y'a jira ko mɔgɔ 21 sara : siwuli 15, sɔrɔdasi 3 ani binkannikɛla 3. Mɔgɔ joginnen hakɛ bɛ se 33 ma. Tile 3 sangafo bolodara jamana ɲɛmɔgɔw fɛ Kɔnɔwari.

Kasaara in kɛlen, jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita taara Kɔnɔwari lasigidenso la, k'a bolonɔ bila sangafosɛbɛn na jamana tɔgɔ la. A ni minisiriɲɛmɔgɔ tun bɛ ɲɔgɔn fɛ ani gɔfɛrɛnaman minisiri wɛrɛw.

Jamanakuntigi y'a jira ko ko o ko mana Kɔnɔwari sɔrɔ juguman na, a b'i n'a fɔ o ye Mali sɔrɔ. Maliden bɛɛ dusukun kamikaminen don, u bɛ dugawu kɛ sabagatɔw ye an'u somɔgɔw ani mɔgɔ joginnenw.

O hukumu kɔnɔ, jamanakuntigi ye minisiriɲɛmɔgɔ ci, a ka taa dugawudon kɛ Kɔnɔwari peresidan ni jamanaden tɔw ye, ka dugawu kɛ banbagatɔw ni mɔgɔ joginnenw ye. Mali hakilila ye min ye, o ye kojugubakɛla ninnu kɛlɛli ye fɔ ka se a dan na. Fɛɛrɛ min b'o la o ye jamanaw k'u fanga fara ɲɔgɔn kan, ka jɛ ka kojugubakɛlaw kɛlɛ siratigɛ bɛɛ lajɛlen kan.

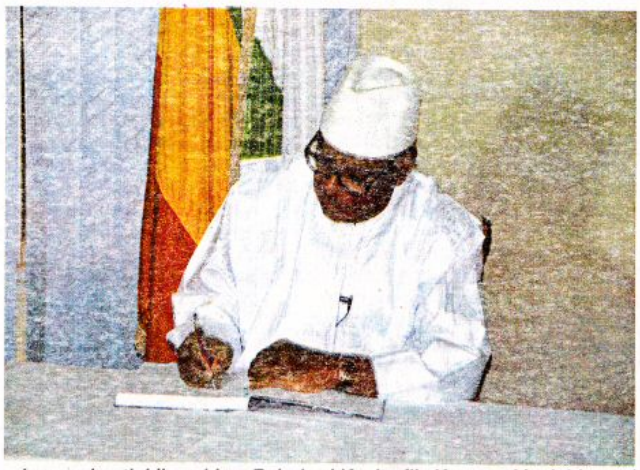

Jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita filɛ Kɔnɔwari lasigidenso la, k'a bolonɔ bila sangafosɛbɛn na

Minisiriɲɛmɔgɔ donna Abijan arabadon marisikalo tile 16 san 2016, ka alamisa kɛ yen, ka sɔrɔ ka segin. A ni Hamaduni Konate tun bɛ ɲɔgɔn fɛ, kɔrɔnfɛla jɔli ani fɔkabɛn minisiri y'ale ye, ani Salifu Tarawele lakana minisiri, ka fara depitebulon baarakɛjɛkulu peresidan Karimu Keyita kan; o min ka baara ɲɛsinnen bɛ jamana lakanani ma, ani Suleyimani Bubeyi Mayiga, ale min ye Afiriki kelenyatɔnba tɔgɔlamɔgɔ faamuyalen ye lakanako siratigɛ la.

Minisiriɲɛmɔgɔ ye jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita ka foli ni dugawu lase Kɔnɔwari jamanakuntigi ma. A taara a ɲɛ da Basamu kɔgɔjida fana kan. O kɔfɛ Maliden kelen min ni tora a ko la n'o ye Fode Fade ye, a taara o ka so, ka sangafo kɛ Mali bɛɛ tɔgɔ la, ka sɔrɔ ka donbolo kɛ. O kɛnɛ kan, a ni Malidenw sigira ka kuma, k'a jira ko tɔɔrɔ min ye Kɔnɔwari sɔrɔ, Mali ni Kɔnɔwari jɛlen b'o la, ka dugawu ni foliw kɛ k'a ka kumaw kuncɛ.

Madiba Keyita
Seyidu Tangara / Mahamadu Kɔnta

Tiga bɛ kunanya ka da a sɛnɛcogo walima a lamaracogo kan

Dɛmɛdonjɛkulu min bɛ wele «ADAF/Galle», o ka baara ɲɛsinnen bɛ wulakɔnɔbaarakɛlaw kalanni an'u ka sɔrɔ yiriwali ma. Jumadon marisikalo tile 18 san 2016, a ye kunnafonisɛbɛnnaw ni Arajoso dɔw kunnafonilaselaw fara ɲɔgɔn kan ka kalan k'u kun musow tɔgɔlaso la Sabalibugu Bamakɔ. Adafu Gale ka poroze min ye «ka dɔ fara sɛnɛkɛlaw ka tigasɛnɛ sɔrɔ kan Mali, Gana ani Nizeriya jamanaw kɔnɔ», kalan in bolila o kɔnɔkow kan.

Kibaru, Arajomali bolofara min ɲɛsinnen bɛ sɛnɛkɛlaw kunko ma, Kolokanin Arojo Bɛlɛdugu, Ɲɛna arajoso ka fara sɛnɛfɛnw kunnafoni jɛnsɛncakɛda dɔw ka cidenw kan, nin bɛɛ tun b'a kɛnɛ kan. Kalan in ɲɛmɔgɔya tun bɛ Bareyima Jali bolo; ale ye Adafu Gale ka porozew kuntigi ye. Tigasi kolokololi cakɛda min bɛ Mali kɔnɔ o bɛ wele tubabukan daɲɛ surun na Ikirizati «ICRISAT». Tigasɛnɛ yiriwali hukumu kɔnɔ, a baarakɛɲɔgɔnw ye dɛmɛdonjɛkulu

A tɔ bɛ ɲɛ 2nan na

KƆNƆKO BE ƝE 8NAN NA

KIBARU bakurubasanni (kalo 12 sɔngɔ) : - Mali kɔnɔ = Dɔrɔmɛ 400 - Afiriki kɔnɔ = Dɔrɔmɛ 800 - Jamana wɛrɛ = Dɔrɔmɛ 1.400

ɲɛ fɔlɔ tɔ

dɔw ye: Wɔridi Wizɔni, AMASA, Saheli21, AOPP, Fasokaba... Kɛnɛin kan, a jirala ko tigasi kura suguyacaman labɛnna Ikirizati fɛ; ɲɛtaatiga ani Yiriwatiga b'ɔ la. Diɲɛ kɔnɔ tigaforo kɛmɛsarada la 40 bɛ Afiriki kɔnɔ. Afiriki fana tigaforo kɛmɛsarada la, 70 bɛ Afiriki tilebinyanfan fɛ. Waatiw tɛmɛna tiga tun bɛ sɔrɔ kosɛbɛ. Wa halibi dɔɔnin bɛ sɔrɔ. Nka gɛlɛyaba bɛ Afiriki tiga sannifeere la diɲɛ suguba la k'a sabaabu kɛ kunanya min b'a la.

Ikirizati tigasiko ɲɛɲinibaaw ye caman fɔ o kunanya sɔrɔ cogo kan. U y'a jira k'a bɛ sɔrɔ tiga sɛnɛyɔrɔ, a sɛnɛcogo walima tiga lamara cogo fɛ. U y'a jira fana, ko kunanya bɛ sɛnɛfɛn suguya bɛɛ la; nka dɔ ta fanga ka bon ni dɔ ta ye. N'o tɛ o kunanya in n'a bɛ wele tubabukan na Afilatɔkisini*(Aflatoxine)*, a bɛ sɔrɔ tiga, ɲɔ, ɲamaku, kɔmitɛri, ani fɛn werew la. Kunanya sababu kɛmɛsarada la 80 bɛ sɔrɔbɔgɔ la. Sɛnɛ ni bagan mara dun bɛ kɛ dugukolo kan. O de la kunanya in bɛ sɛnɛfɛnw na, a bɛ baganw sogow n'u nɔnɔw na, a bɛ jɛgɛw fana na.

Walasa ka kunanya dantɛmɛ bali sɛnɛfɛnw na, kɛrɛnkɛrennenya la tiga la, a ɲininen dɔn mɔgɔw k'u wasa dɔn Ikirizati ka tigasi kuraw la, k'u sɛnɛyɔrɔ dɔn, k'u furakɛcogo dɔn, ani tiga mana senni k'a lamaracogo dɔn. Tigasi ɲuman dannen ka kan ka falen tile 5 walima 6 kɔnɔ. Angɛrɛ min bɛ wele Deyape *(DAP)* n'o ye nɔgɔfin ye, o kg 100 bɛ dɔn tigaforo taari kelen na sanni ka danni kɛ ani farafinnɔgɔ tɔni 2,5. Nɔgɔjɛ tɛ dɔn tigaforo la. Tigakisɛ kilo 120 fo 150 bɛ taari kelen dan. Tiga dannen dɔgɔkun sabanan, a bɛ se ka kɔrɔsiyɛn. Ɲɛtaatiga bɛ se a dannen tile 90 fo 95; Yiriwatiga bɛ se tile 100 ma. Ni tiga ɲɛna a ɲɛma tɔni 1,5 bɛ se ka sɔrɔ a taari kelen na.

Ɲininikɛlaw bɛ wulikajɔ suguya bɛɛ la, min b'a to kunanya hakɛ bɛ se ka sɛbɛkɔrɔ dɔgɔya tiga la, walasa tiga ka se ka feere diɲɛ suguba la ka nafa ladon sɛnɛkɛlaw kun. A jirala k'ɔ kunanya in man ɲi hadamaden ka kɛnɛya ma.

Dɔkala Yusufu Jara

Kunnafoni Surunw

Jabali, ji ni kungo lakanabaaw dɛmɛbaa dɔ fagara Bɛnsɔ

Filipu Kulubali min tun ye Sokolo ji ni kungo lakanabaa ye, o fagara feburuyekalo tile 11 san 2016. O ma kalo kelen bɔ ji ni kungo lakanabaaw dɛmɛbaa dɔ fana fagalen filɛ binkannikɛla marifatigi dɔw fɛ Bɛnsɔ Jabali komini kɔnɔ; o ni Sokolo komini bɛ danbɔ.

Nin waleya jugu in kɛra marisikalo tile 9 san 2016. Mɔgɔ fila tun dɔn, dulokiba tun b'u kanna. A jirala k'u nana moto Sanili dɔ de la. Cɛ min fagara, u nana o sɔrɔ Bɛnsɔ pɔnda la, jiri tigɛli kungo kɔnɔ, a bɛ k'ɔ yamaruya seben lafa ka di mɔgɔ dɔw ma. A yɛrɛ tɔgɔ ye Saliyu Sisɔkɔ; a si hakɛ tun bɛ san 48 na. Tuma min na aɲɛ dara dulokibatigi ninnu jɔlen kan, a sigara u la. A bolila k'a b'a yɛrɛ ɲini. U y'a bolitɔ bon. Kisɛ caman y'a sɔrɔ. U taara n'u yɛrɛ ye ka mɔgɔw jɔlen tɔ k'u filɛ u sirannenba. Mɔgɔ si ma se ka kuma.

Nin b'a jira ko basigibaliya b'a dan bɛɛ la Ɲɔnɔn sɛrɛkili kɔnɔ. Sanga ni waati bɛɛ la, mɔgɔw bɛ taa bagabagalisɛbɛnw nɔrɔlen sɔrɔ misiriw ni lakɔlisɔw kɔgɔw la, ko mɔgɔ si kana a den bila ka taa lakɔli la. Bagansonya fana fanga ka bon Ɲɔnɔn sɛrɛkili kɔnɔ. Dugu kɔnɔna yɛrɛ la, su caman na u bɛ dankari mɔgɔw la k'u ka telefoniw minɛ u la ani ka mɔgɔw ka bitikikɔnɔminɛnw cɛ.

San 2016 marisikalo tile 24, laje kɛrɛnkɛrennen dɔ kɛra Segu mara ɲɛmɔgɔw fɛ basigibaliya kunkan Ɲɔnɔn sɛrɛkili kɔnɔ. A kɔlɔsira ko san 2015 kɔnɔ, binkanni 15 kɛra; mɔgɔ 28 tora o la, 50 joginna ka taa ni mɔbili 10 ye.

Seki Umaru Jalo
Dɔkala Yusufu Jara

Kajolo binkannikɛlaw ye dankari Miseni sɔrɔdasikan na

Miseni ye Kajolo sɛrɛkili komini dɔ ye Sikaso mara la Komini in faaba ye Miseni ye. Ntɛnɛndon marisikalo tile 7 ɲɛ kaɲɛ 9 waati la sɔgɔmada fɛ fɛ, binkannikɛla marifatigi dɔw ye yen sɔrɔdasikan daminɛ ni mugu ni kisɛ ye.

Sɔrɔdasi fugula binkɛnɛmatigiw (bere wɛriw) ani garadiw dɛ bɛ kan in kɔnɔ walasa ka sigida n'a lamini lakana. Seerew y'a jira ko binkannikɛla ninnu hakɛ tun bɛ se mɔgɔ tan ni kɔ ma. U nana motow la k'u jɔ kan kɛrɛfɛ. Marifa suguya min bɛ wele pisitole mitarayɛri, o tun b'u bolo. U ma mankan si kɛ. U sinna ka mugu wuli ka ɲɛsin kankɔnɔna ma. Lɛrɛ kelen kuntaala u y'ɔ kɛ muguci la ka labɛn ka kɛnɛ minɛ n'u yɛrɛ ye. A kɛra kunnadiya ye mɔgɔ ni ma to a la tiɲɛniba fana ma kɔlɔsi u kɔ Kan kɔnɔna na.

Mɔgɔ kɔni ma sɔrɔdasiw ni garadiw ka mugukan mɛn. U tun bɛ kan in kɔnɔ yen wa, u tun t'a kɔnɔ wa, mɔgɔ m'ɔ dɔn. Miseni superefe Lamini Kuyatɛ kɔni y'a jira ko sɔrɔdasiw bɔra o muguciw kɔfɛ ka yɔrɔw yaala binkannikɛla ninnu ɲinini na.

Sɛkina Bacili
Dɔkala Yusufu Jara

Bamakɔ, binkannikɛlaw ye dankari Lotoli Nɔrɔsidi la

Bamakɔ Hamudalayi Aseyi demili *(ACI 2000)* la, binkannikɛla marifatigi dɔw ye dankari latoli Nɔrɔsidi *(Nord Sud)* la ɛntɛmɛndon marisikalo tile 21 san 2016. A kɛra wulafenegɛ kaɲɛ 18 tɛmmɛnen ni sanga 33 ye. Sɔrɔdasi dunan minnu bolen don nansarala ka na Mali sɔrɔdasiw kalan ka dɔ fara u ka baara kɛcogo ɲuman kan, olu dagayɔrɔ ye latoli in ye.

Seerew ka fɔ la, Malii garidiw dɛ ye yɔrɔ in kɔlɔsibaa ye. Binkannikɛlaw kelen ka dankari u la, garidiw wulila u kama. Polisi minnu ka baara ye kojugubakɛlaw kɛlɛli ye, olu nana fara garadiw kan. Binkannikɛla kelen fagara. Lotoli Nɔrɔsidi ni sɛnɛkɛlaw tɔgɔlabanki Beyɛnideya *(BNDA)* bɛ ɲɔgɔn kerefɛ. Kasɔrɔ a tɛ tɛmɛ kalo naani kan fɔlɔ bin kɛra lotoli Aradisoni kan kin kelen in na yen. U yɛrɛ cɛ man jan kosɛbɛ. O kɛra san 2015 nowanburukalo tile 20. Mɔgɔ 22 tora o la

Tesaliti Minusima sɔrɔdasi fila fagara

Minusima ka sɔrɔdasikan min bɛ Tesaliti, Kidali mara la, sibiridon marisikalo tile 12 san 2016, o sɔrɔdasi kelen ye mugu wuli a tɔɲɔgɔnnaw na. Mɔgɔ 2 tora o la, kelen joginna.

Mɔgɔ min ye nin waleya jugu in kɛ, a minɛna; ka laban ka lakana sabatili waleya dɔw sigi senkan sɔrɔdasikan in kɔnɔ; sɛgɛsɛgɛliw bɛ senna walasa k'a dɔn ko min kɛra muguci in sababu ye. Mugucila yɛrɛ bugunnatigɛ ma fɔ fɔlɔ.

A tɛ tɛmɛ kalo kelen kan fɔlɔ, Cadi sɔrɔdasi minnu bɛ Minusima kɔnɔ Kidali, o dɔ fana ye mugu wuli a ka ɲɛmɔgɔ sɔrɔdasi Komandan dɔn'u ka sɔrɔdasi dɔgɔtɔrɔ la u ka kan kɔnɔ Kidali. O waleya jugu in kɛbaa minɛna ka na n'ɔ ye Bamakɔ sɛgɛsɛgɛliw kama.

Dɔkala Yusufu Jara

Baloko ɲuman
Ka sigidalafɛn duntaw matarafa walasa k'an ka baloko ɲuman sabati

Nin sebɛn in dabɔkun ye bɛɛ ka se k'i mago ɲɛ a la. Fɛn bɛɛ tɛ a kɔnɔ, wa kalannenko tɛ. A labɛnna k'a sinsin baloko cogoyaw kan walasa ka tɔgɔdalamusow ni sannikɛlaw kunnafoni balofɛnw kunkankow kan, balofɛn minnu b'an bolokɔrɔ an ka sigida la ani minnu bɛ dɔni julabaw fɛ ka bɔ jamana werew la ka na dɔn an faso kɔnɔ.

Sigida balofɛn minnu ye sɛnɛtaw ye ani minnu tɛ sɛnɛ, olu suguya ka ca Mali kɔnɔ. A bɛɛ tɛ se ka kɛ nin sebɛn in na. Damadɔ dɛ tara an fɛ, k'olu kɛ misaliw ye, k'u nafa n'u magoɲɛw jira baloko ɲuman siratigɛ la.

Balofɛn minnu bɛ bɔ jamana werɛ kan ka dɔn an ka suguw la, o dumunifɛnw bɛ gɛlɛya ni kɔlɔlɔ minnu dɔn an faso kɔnɔ, gafe in bɛ sinsin olu fana kan.

Sebɛn in kɔnɔkɔ ka ca. Ninnu y'a dɔ ye :

- ka balo dunfɛnw na, nɔgɔ ni bagaji farinw ma kɛ minnu na,
- Farikolo baloko ɲuman fɛnw,
- Sumanw, jimafɛnw ni nakɔlafɛn duntaw ani kumafɛn suguyaw ka kan ka caya an ka forow la ani an ka duntaw la.
- Malo jumɛn ka kan ka dun ?
- Alikaama bɔra minni? Buuru jumɛn ka kan ka dun?
- Kumafɛnw, sogo, nɔnɔ, fan, jɛgɛ,
- Nɔnɔmugu bɛ bɔ minni?
- Tulu ni nanakɛfɛnw bɛ sɔrɔ jiri minnu na.

Najinin kɔlɔlɔw

- Jirifuraw, nakɔlafɛnw
- Basijirinin, jiri barikama.

An ka sebɛn dilanna sigikafɔ ani hakilijagabɔ caman senfɛ ni musow ye, ka ɲɛsin u ka dɔnniya ma ani degun minnu b'u kan dumuniko la.

An k'an janto an ka dumuni kɛtaw la

Walasa kɛnɛya ka sabati, sɔrɔ ka yiriwa, sigida ka lakana.

A bɛ san caman bɔ bi, a kɔlɔsira Afiriki tilebinyanfanjamanaw kɔnɔ, ko yɛlɛma belebele donna baloko jogow la an ka duw kɔnɔ, duguba ani togoda bɛɛ la. Ko caman bɛ se ka kɛ ka nin jogoyɛlɛma ɲɛfɔ.

Dunfɛn minnu bɛ bɔ jamana werɛw kan ka dɔn an ka jamana kɔnɔ, olu bɛ masiri ka ɲɛ, u sɔngɔ ka nɔgɔ wa u dilan ka di.

Dɔw b'ɔ jate tilekurako dakun fɛ.

Dumunibaarayɔrɔ cakɛdaw bɛ nafolo caman de ta k'a dɔn nin dunfɛnw mankutu ɲuman ganseli fɛɛrɛw dafɛ.

O baara bɛ waleya u fɛ arajosow ni jabaraninsow la.

O yɛrɛ t'u bɔ.

U bɛ wuli ka bɔlɔnkɔnɔnaw ni sugufiyɛw minɛ k'olu kɛ u ka dunfɛnw ganselikɛnɛw ye.

Nin bɛɛ dabɔkun ye walasa dunfɛn ninnu sanbaga ka caya ka taa a fɛ.

A tɔ bɛ ɲɛ 6nan na

Sariyasɔsɔw an'u ƞangicogow Mali sariya kɔnɔ (ƝƐminan)

Ka bin mɔgɔ kan

Mɔgɔ bɛ bin a mɔgɔƞɔgɔn kan k'a ƞagata cogoya fila la: ka degun lase a farikolo ma walima k'a hakiili tiƞɛ. O fana kɛcogo ka ca. A bɛɛ n'a kɔlɔlɔ don. A dɔw yɛrɛ la, a tigi ni bɛ to a la'. Fagali bɛ se ka kɛ o la cogoya fila la: Mɔgɔ ka sa a bolo walima k'a tugu ka mɔgɔ faga.

Binkanni kɛcogo dɔw bɛ yen, u bɛ fiƞɛ bila mɔgɔ farikolo la. Cɛnimusɔya b'o la ani bagabagaliw k'a hakili bɔ a cogoya la. Jamana sariyasunba ani ƞangilisariya bɛɛ bɛ binkanni kɛcogo caman mankutu, minnu bɛ ta ka hadamaden sɛgɛrɛ. Kasɔrɔ hadamaden ka kan ka lakana. Mɔgɔ si man kan ka dankari a mɔgɔƞɔgɔn na. Bɛɛ ni ƞɛnamaya ka kan, bɛɛ ni kannabila ka kan ani hakililatigɛ ni farikolo toli a tigi sagoya la. Hadamaden kunkanko ka ca; an da bɛna se min ma nin dakun in kɔnɔ, o ye mɔgɔ ka sa k'a sababu k'i ye.

ƞangilisariya sariyasen 200nan bɛ hadamaden lakanani kofɔ. A bɛ tɔn na o, a tɛ tɔn na o, jɔn don o, hɔrɔn don o, siyako fana t'a la. Ni bɛ bɔ cogoya fila la: Mɔgɔ ka sa i bolo walima k'i tugu ka nibɔ kɛ.

Mɔgɔ ka sa i bolo :

O saya suguya in na, mɔgɔ dɔ de b'a bɔ a yɛrɛ la k'a mɔgɔƞɔgɔn ni bɔ. Bɛɛ b'a dɔn k'o ye juguya kɛnɛkanda ye, o ye juguya santɛdan ye. Ko fila bɛ mɔgɔfaga kɔnɔ: Ni min tun ka kan ka lakana, o ma kɛ. O ni diyagoya bɔra dabɔnkama fɛ. ƞaniya min sirila mɔgɔƞɔgɔn kamɛ, o jaabi kɛra saya ye. Hadamadenƞɔgɔn min kɛra o saya sababu ye, o ka kan ka ƞanggi. Sabula hakilila min tara n'o ye nibɔ ye, minɛ bɛ k'o ma sariya fɛ. Nka ni mɔgɔ kɛra sababu jugu y'a yɛrɛma, n'ka waleya dɔ y'i yɛrɛ ni minɛ, a bɛ fɔ k'i y'i yɛrɛ faga. O tɛ mɔgɔ wɛrɛ ka waleya ye. Kiiri wɛrɛ t'o la. Ni mɔgɔ dɔ ye dɔwɛrɛ de faga, kuma b'o de nɔfɛ. Min fagara o bugunnatigɛ dɔnna o, a ma dɔn o, a fagabaa nɔ ka kan ka minɛ sariya fɛ. Hali n'a tigi de bolo filila a ka mɔgɔ fagata la, a ye nibɔ kɛ.

Fɛn wɛrɛ min bɛ mɔgɔfaga kɔnɔ, o ye a ƞaniya sirili ye. I y'a dabɔ a kama k'i b'a kɛ, i y'a kɛ fana. Sabula saya kɛra. O waleya ka kan ka ƞangi ka se hakɛ min ma, kiiritigɛla de b'o dɔn. Ko min ƞaniya sirila, a jaabi fana kɛra o saya in ye, kuma to kofɛ. A tigi de bɛ sigi n'a ka waleya jugu kɔlɔlɔ ye. Hakili ye fagali dabali min tigɛ n'o waleyara, ko kɛra fila ye. O bɛɛ de b'a ƞangikun bɔ. ƞangili bɛ se ka girinya walima ka fɛgɛnya ka da waleya kɛcogo kan. ƞangilisariya sariyasen 202nan dakun fɔlɔ bɛ fagacogo bɛɛ kɔn. Bugɔli, joginni, ani dantɛmɛkɔ fɛn o fɛn bɛ se ka na ni nibɔ ye. Mɔgɔ min mana nɔminɛ o la, a ƞangili kaso kuntaala b'a ta san 5 la ka se 20 ma. O sariyasen kelen b'a jira fana, k'a tigi bɛ se ka bali ka taa fan wɛrɛ fɛ san 5 fo 20 kuntaala kɔnɔ. O kɔrɔ ye k'a bɛ to a sigiyɔrɔ la a tɛ taa dugu wɛrɛ la

N'i minɛna fana k'i tun b'a fɛ ka mɔgɔ dɔ faga, n'o sɛmɛntiyara hali ni saya ma kɛ, i bɛ ƞangi. I n'i dɛmɛbaa bɛɛ; sabula fagali ƞaniya min tun sirila, minɛ bɛ k'o ma, i n'a fɔ waleya kɛra. ƞangilicogow kɔni bɛ se k'a ni fagali ta bɔ ƞɔgɔn na.

Fɛn dɔw bɛ yen, olu bɛ ƞaniya sirilen kɔlɔgɛlɛya. N'o ye ka fagali labɛn. O bɛ kɛ ka kɔn fagali ƞɛ. Fagali min labɛnna k'a waleya, o de ka jugu, a ƞangicogo fana ka farin n'a kɛcogo tɔw ye. O dɔ ye ka mɔgɔ bugɔ k'a faga, walima ka tasuma dɔn a ƞɛnama na, walima k'i dogo a ƞɛ, a selen i ma k'a faga, walima ka pɔsɔni k'a kɔnɔ.

Mɔgɔ o mɔgɔ mana i tugu ka ko kɛ fanga tɔgɔlabaarakɛla dɔ la k'o to a ka baara sira fɛ, k'o ni tora o la, o tigi ni fagali ka kan. O bɛ cogo min na, n'i binna muso kan kafoƞɔgɔnya sira fɛ, ka laban k'a faga, walima sonyali senfɛ ka fagali kɛ, n'i minɛna i ni fagali ka kan.

Nin waleya jugu fɛn o fɛn, ni mɔgɔ min kɛra sababu ye k'a kɛbaa kɔdɔgɔ walima k'a dɛmɛ a ka boli sariya kana a sɔrɔ, o tigi fana ni fagali ka kan. Mɔgɔ min fana mana mɔgɔ kɛ saraka ye k'a faga walima k'a faga ka sɔnni kɛ n'a ye, o ni fagali ka kan.

Mɔgɔfaga ye kojugubakɛ ye. A bɛ taama sigidalamɔgɔw ni kan, k'u tɔɔrɔ. O la a tigi ka kan ka sɛbɛkɔrɔ ƞangi walasa ka mɔgɔ tɔw lasiran a kɛli ƞɛ. Mɔgɔ si man kan ka kiiri tigɛ a yɛrɛ ma, a kɛra cogo o cogo. Waati wɛrɛ la, an da bɛna se min ma, o ye ka mɔgɔ faga ni maramafɛn ye, i n'a fɔ marifa walima muru.

Musa Kamisɔko sariyatigi
Dɔkala Yusufu Jara

ƝƐ 2nan tɔ

Fɛɛrɛ min yɛrɛ bɛ sanga la u bolo o sira kan, o ye mɔgɔkelenbɔrɛ manamaw dilanni ye k'a bɛrɛ bɛn jama ka sɔrɔ hakɛ ma.

A dun ka kan ka to an hakilila k'a fɔ ko dunfɛn minnu bɛ dilan duminibaarayɔrɔ cakɛda fɛ, ka bɔ kɔkan ka don an ka jamana kɔnɔ, n'a misali dɔ ye najinin ni nɔnɔ ni buuru ni kɔkan malomisɛnnin ye, nin bɛɛ kɔlɔlɔ fanga ka bon an ka sigida kan :

Sigida sɔrɔko nasira la

Yanni an ka sigida cikɛlaw ka sɛnɛfɛn duntaw san sɔngɔ bɛrɛma na, an bɛ taa an doni dunfɛnw kɔrɔ, minnu bɛ bɔ kɔkan k'an ka cikɛlaw ka sugu tiƞɛ, k'u ka sɔrɔ nagasi.

Sigida kɛnɛyako nasira la

Dunfɛn najinin, minfɛn soda, nin bɛɛ kɔgɔkɔ n'a sukaroko damatɛmɛnen don.

Ninnu dun ye fɛnw ye, minnu yɛlɛma man di farikolo la. Dunfɛnw dafalanw don. Wa olu caman de bɛ kɛ sababu ye ka Fununbana ni sukarodunbana lase hadamaden ma.

Sigida lamini lakanani nasira la

Nin dunfɛnw bɛ kɔlɔlɔ saba de lase hadamaden ma, foro ni dumunitasa cɛ :

- Foro kɔnɔ :

nɔgɔ farimanw bɛ don sɛnɛfɛnw na forokɛnɛbaw kan, olu bɛ dugukolo ni ji tiƞɛ;

- **Bayɛlɛmani sira kan**

Dunfɛn ninnu bɛ dilan duminibaarayɔrɔ cakɛdaw fɛ ni fɛɛrɛ cɛjuguw ye, minnu bɛ dankari lamini na;

- **U donini k'u lase u feereyɔrɔw la**

Dunfɛn ninnu bɔyɔrɔ ka jan o ye janya dan ye; wa o senfɛ, nɔgɔmafɛn caman bɛ k'u la k'u mara. O nɔgɔmafɛnw fanga bɛ sigida tiƞɛ.

Ka balo dunfɛnw na, nɔgɔ ni bagaji farinw ma kɛ minnu na :

Sɛnɛkɔ nɔgɔ ni bagaji farin dilannicakɛdaw fanga nana nɔnɔ bagamako jiidi sɛnɛ kɛcogo fɛɛrɛw la diƞɛ ƞɛfɛ. Bɛɛ dun b'a dɔn k'a fɔ ko fɛn minnu bɛ kɛ sumanw ni jiriw kɔrɔ, olu bɛ bana lase hadamaden ni bagaw ma, u bɛ sigida n'a lamini tiƞɛ.

ƞininikɛla mɔgɔ faamuyalenba dɔw ka jateminɛw y'a sɛmɛntiya ko kanseribana ani cɛyadɛsɛbana caman ju bɛ bɔ dunfɛnw na, nɔgɔ farin kɛra minnu kɔrɔ.

Nɔgɔ farin donni sumanw ni jiriw kɔrɔ, o kɔlɔlɔ ka bon kosɛbɛ. A bɛ dugukolo nagasi; wa san o san, dɔ de bɛ fara a tiƞɛninɔ hakɛ kan ka taa a fɛ.

Nɔgɔ farin minnu bɛ kɛ dunfɛnw na walasa k'u lamara ka ƞɛ, misali la, n'a dɔw ye fiyɛtaw ye n'u bɛ so kɔrɔ, olu baga ka farin ka tɛmɛ.

Fugandugukolo nɔgɔ y'a feere tɔgɔ ye.

Seereya caman y'a sɛmɛntiya k'a fɔ ko du caman kasaarala k'a sababu kɛ kɛnkɔnɔw ni fogonfogondimiw ye.

Bɛrisɔni Tarawɔrɛ

Diƞɛ kɔnɔ, mɔgɔ miliyɔn 650 tɛ ka ji saniman sɔrɔ

Jateminɛw y'a jira ko n'ii ye dimaa tila 6 ye, ko kulu kelen n'o bɛ se mɔgɔ miliyɔn 650 ma, k'olu tɛ ka ji saniman sɔrɔ. O b'a jira ko jinɔgɔbana bɛ se ka kɛ mɔgɔ caman sata ye diƞɛ kɔnɔ.

Jinɔgɔ kɔnɔboli ka jugu denmisɛnnin ma, minnu si hakkɛ tɛ tɛmɛ san 5 kan. Diƞɛ tɔnba Oni y'a jira ko don o dooon denmisɛnnin 900 bɛ fatu diƞf kɔnɔ. O bɛn denmisɛnnin kelen ma tile lɛrɛ o lɛrɛ.

Diƞɛ kɛnɛyako tɔnba Omɛsi ((((OMS) fana ka fɔ la, jinɔgɔ ani sigida n'a lamini nɔgɔkɔ jugu bɛ ka denyɛrɛnin sata caya diƞɛ kɔnɔ.

Mɔnni ani jɛgɛsannifeere kɛcogo Mali kɔnɔ

Mɔnni bɛ kɛ cogoya saba la Mali kɔnɔ. Mɔnni min bɛ kɛ sɛnɛ senkɔrɔ; mɔnni min bɛ kɛ nafolɔkɔ kama ani sigidalamɔgɔ minnu dahirimɛ bɛ mɔnni na.

Mɔnni suguya fɔlɔ kɛbaa fanba ye bamananw, marakaw ani kɔrɔkɔrɔw. U wasa donnen bɛ sɛnɛ ma kosɛbɛ ka tɛmɛ mɔnni kan. U bɛ mɔnni k'u bolofɛ.

Mɔnni suguya filanan kɛbaaw ye bosow ni sɔnɔmɔw ye. Olu bɛ nafoloko ƞɲi a la. U bɛsɛnɛ k'u bolofɛ, ni jɛgɛ camana ma sɔrɔ san waati min na baloko kana gɛlɛya u ma.

Mɔnni suguya sabanan kɛbaa ye bosow ye. O caman yɛrɛ b'a sigiyɔrɔ bila ka yɛlɛma dankanw na, sabula olu dahirimɛ bɛɛ dulonnen don mɔnni na. A ka ca a la foro t'olu bolo ka sɛnɛ kɛ.

Jɛgɛ sannifeere bɛ kɛ cogoya caman na. A bɛ san 15 bɔ jɛgɛ bayɛlɛmani an'a sannifeere kɛcogo, yɛlɛmani caman donna o la ka da sababu dɔw kan : Ba joliba fala kɔnɔ, jɛgɛ hakɛ min tun bɛ sɔrɔ, dunta bolen kɔ o la feereta man ca tuguni mɔgɔw bolo. Baraziw fana jɔra yɔrɔw la ka jɛgɛw kolokolo, ni waati dɔ sere k'u minɛ; kɛrɛnkɛrɛnnenya la Selenge. Nin sababu ninnu y'a tojɛgɛ sɔrɔta fanba ka se ka bayɛlɛma a ka wari caman sɔrɔ sanniyɔrɔ la jamana kɔnɔ an'a kɔkan. O de kosɔn jɛgɛ sɔrɔta tilalen naani ye, tila 3 bɛɛ bɛ bayɛlɛma; n'o ye k'u wusu walima k'u jeni, u ka se ka mɛɛn mara la; dɔw yɛrɛ bi ja tile la

Moriba Kulubali
Dɔkala Yusufu Jara

Kɔɔrisɛnɛ ni sanubɔ fila la, jumɛn kelen nafa ka bon bi ?

Ne bɛna kuma kɔɔsinɛ kan. Nafa ani-fanga tɛ kelen ye. Baara dɔ kɛbaa bɛ se ka caya, nka i b'a sɔrɔ a nafa man bon. Faamaw ye waleya caman kɛ, minnu ye kɔɔrisɛnɛ negebɔ a kɛbaaw la. Bɛɛ b'a dɔn ko kɔɔrisɛnɛ tun ye jigidayɔrɔba ye san 1968 waatiw la fo ka na se san 1991 ma. Kɔɔri ye nafa min ladɔn kɔɔrisɛnɛnw ani jamana kun o waatiw la, dan t'o la. O y'a sɔrɔ sanubɔ ma kɛ berebila ye nin cogo la mɔgɔw fɛ wulakɔnɔduguw la. Nka mun de nana ni sanubɔ fanga bonyani ye?

Faamaw yɛrɛ de ka natako jugu nana ni kɔɔrisɛnɛ nagasili ye. Kabini san 1992 demokarasi fanga daminɛnen, lahidu talenw sɛnɛ daminɛtɔ, olu tiimɛbaliya daminɛna. Samiyɛdonda tun mana se u tun b'an su ka jurubaw ta ka kɔɔri sɛnɛ. Kɔɔri sɔrɔlenw sannifeere mana se, u b'u cɛ ka bɔ an kɔrɔ. N'o kɛra juru bɛ wuli sɛnɛkɛla fanba la. A caman ka sarimisiw labanna ka feere ka sɛnɛkɛjuruw sara.

Kɔɔrisɛnɛ degun daminɛna ni kɔɔrisiko ye. U tun man ɲi; nka u ye sɛnɛkɛlɛw hakili sɔnya, ko si ɲumanw don.

Mɔgɔ minnu tun bɛ deli ka tɔni kelen sɔrɔ u ka fɔrɔ taari (jirikɔnɔ) kelen na ka kɔɔrisi kɔrɔ to mɔgɔw bolo, k'a daminɛ san 1993 la ka se sisan ma o caman ka taari sɔrɔ ma se ka tɛmɛ kilo 800 kan.

U labanna ka tɔn dɔw sigi duguw tɔgɔ la k'olu wele ko Awe *(AV)*. O Awew kɛra duguw ka kɔɔri sannifeere ɲɛnabɔbaaw ye. Duguw ka kɔɔriwari donni kasɔ la, o kɛra o daminɛnen ye. Juru mln bɛ dugu kɔɔrisɛnɛnaw na, o mumɛ bɛ tigɛ kɔɔriwari la k'a tɔ basegin Awe ma. O dun b'a sɔrɔ mɔgɔ dɔw ka kɔɔrisɔngɔ ma se k'u ka sɛnɛkɛjuru talen sara. Olu bɛ tigɛ mɔgɔ tɔw kun. O la kɔɔriwari nanen bɛ mɛɛn Awe bolo k'a sɔrɔ a ma se ka tila. Sabula Awe bɛ waati jan kɛ jurukani na mɔgɔ binnenw na. E ye sɛnɛkɛjuru min ta, i ka kɔɔrisɔngɔ dɛsɛra o hakɛ la. O dafa tigɛra minnu kun, e de b'o sara fɔlɔ walasa Awe ka se k'olu ka wari dafa ka di u ma. Dusukasi fɛ dɔw t'a sara, walima u t'a sara a tuma na, walima u t'a sara a diya la. Mɔgɔ caman y''a sɔn bɔ kɔɔrisɛnɛ na o gɛlɛyaw kosɔn. Kɔɔri caman fana tun tɛ sɔrɔ bilen, Kɔɔrikolobɔ izini caman jɔra ka mɔgɔ caman bolobɔ baara la o iziniw na. Wa halibi o gɛlɛya kelen bɛ kɔɔrisɛnɛ kɔnɔ. O de la sɛnɛkɛla caman y'u kunda damandaw kan, k'u bɛ taa u garijɛgɛ sifilɛ yen.

Sabula u b'a dɔn, ko juru o juru bɛ se ka wuli u la damandaw la, o tɛ faamaw ka laɲini ye; wa damanda n'u ni faamaw cɛjanya san o san kuma caman n'a lahidutiimɛbaliya la.

Yaya Mariko ka bɔ Senu Bamako

Damanda ye nafasɔrɔbaara ye n'a kɛbaaw y'u yɛrɛ don da la

Kabini lawale la damandalataa bɛ k'an ka jamana kɔnɔ. Mɔgɔw bɛ to ka taa damandaw la k'i garijɛgɛ sifilɛ, walasa u na se ka sanu sɔrɔ k'o falen wari mugu la ka segin u boyɔrɔ la k'u sɔmɔgɔw lahinɛ n'o ye. Mɔgɔ bɛɛ kɔni tun tɛ damandalataala ye. Mɔgɔ minnu jigi tigɛlen don u yɛrɛ la sɔrɔko la, ni dɛmɛbaa fosi t'u la, olu caman de tun ye damandalataabaw ye. Damandalataala fanba tun ye cɛw ye; nka bi, a musoman bɛ ɲini ka caya ni cɛman ye. Damanda y'a damana cakɛda ye. Fugari taayɔrɔ tɛ,

Isa Jalo

den kun salen taayɔrɔ tɛ. Ka da a kan ɲɔgɔndɛmɛ ka dɔgɔ yen, hinɛ ni makari fana tɛ yen.

Nka an bɛ don min na, mɔgɔ lankolow kɛlen bɛ ka damandaw fa, ka daman baarakɛla ɲumanw tɔgɔ tiɲɛ. U ye danbe ni hɔrɔnya da kɛrɛfɛ, ka tugu furakisɛ jugu, ni furamugu juguw tali kɔ ani dɔlɔbaminw, kɔ walasa olu ka se ka galabu sɔrɔ ka daman senni ni fanga kura hali n'u ma dumuni kɛ. O dumunikɛbaliya, ni sunɔgɔbaliya k'a sababu kɛ furajuguw tali ye, ni baara fanga farala o kan, u bɛ kɛ mɔgɔtɔw ye joona.

Muso lankolonw fana y'u ɲɛsin yɛrɛkunfeere ma ka da a kan k'o sɔrɔ ka telin. O ye kura kɛ damanada tɔgɔ tiɲɛni na Muso min mana taa damanda la bi, a bɛ fɔ k'o taalen don sungurunbaya la. An b'a ladɔnniya, ko damandalataa tɛ mɔgɔ tiɲɛ n'i taakun ye nafolɔnini ye i danbe an'i ka hɔrɔnya kɔnɔ. Mɔgɔ tɛ tanga da mɔgɔ lankolon kan, mɔgɔ ka dannaya t'a kan. A kɛlen bɛ, fo ka damandala taa negebɔ mɔgɔ sɛbɛ caman na. Baara man fisa baara ye. Damandalataa man kan ka mɔgɔ si fili a yɛrɛ ma.

Isa Jalo ka bɔ Kɔdugu, Dugabugu kɔmini na Kati

Ɲɛmɔgɔdɔgɔya man ɲi jamana kɔnɔ

Ɲɛmɔgɔ ma bɔ ɲɛmɔgɔ la. Ɲɛmɔgɔ bɛ duw la, a bɛ sigidaw la, a bɛ jamana na. An bɛ don min na Mali kɛlen bɛ ɲɛmɔgɔdɔgɔya jamana ye. O tɛ tɔgɔ duman ye jamanadenw na.

An ka ɲɛmɔgɔdɔgɔya dabila, mɔgɔ sɛbɛ ka baara tɛ. K'a fɔ Mali tɛ jamana ye, o bɛnnen bɛ da bɛɛ la fo Malidenw da. Nka mɔgɔ kalannenw ka kuma de y'o ye tuma bɛɛ la. Jamanadenw de bɛ jamana jɔ, jamanadenw de bɛ jamana ci.

Ni mɔgɔ min ye faso ka kɛsu laje, i b'a ye nafolo t'a kɔnɔ; sabula wari bilata a kɔnɔ, o ka dɔgɔ san kɔnɔ. Ni baarakɛyɔrɔ min ye sefawari dɔrɔmɛ ba kɛmɛ (100 000) sɔrɔ, o bɛ ba mugan bila faso ka kɛsu kɔnɔ, k'a tɔ jigin a yɛrɛ kun.

A bɛ laban ka kɛsukɔnɔwari in fusuku, hali baarakɛlaw ka saraw tɛ sɔrɔ a la joona. O ye Mali forobabaarakɛla caman kɛwale ye. N'o tɛ Mali tɛ faantanjamana ye. Wari bɛ Mali kɔnɔ, a bɛ mɔgɔw ka jufa kɔnɔ. A bɛ forobakɛsu de kɔnɔ. Jamana wɛrɛ wari de bɛ ka baara kɛ Mali kɔnɔ. Bi, o de ye juru ye. O bɛ sara diyagoya la. Wa o juru ninnu de b'a la ka Mali jigin dingɛ kɔnɔ ka taa a fɛ. Ka da a kan juru dɔ bɛ ta ka juru dɔ sara.

Faraban Balo ka bɔ Fuladugu - Kɔtuba Kita mara la

Ntolatannaw y'u seko kɛ

Mali ntolatannaw bɛ ka sannayɛlɛen sɔrɔ fadenkɛnɛw kan. O ye nisɔndiyako ye jamanadenw tɔw bolo. Nka n'i y'a laje, bɛnbaliya bɛ Mali ntolatan ɲɛmɔgɔw ni ɲɔgɔn cɛ o bɛsan kelen bɔbi. O kɛlen bɛ sababu ye ka Mali ntolatan bali ka sira ɲyman sɔrɔ.

Ɲanaɲini ntolatanw lajɔlen don a mɛɛnna. O y'a damanagɛlɛya ye. Ntolatantɔn dɔw ye sariya sɔrɔ. U ma jɛn ni ɲangili ye; wa jatemine na, a bɛna fɔ ko jamana ɲɛmɔgɔ dɔw faralen don o ntolatantɔnw kan. O de kɛlen bɛ sababu ye ka Mali ntolatan nagasi.

Bɛnbaliya kɛra sababu ye degelikaramɔgɔ Jibirili Daramɛ k'a ka labɛnw kɛ maɲumako la.

An y'a mɛn ko jamana

Alu Kɔnɛ

ɲɛmɔgɔw y'u ban ka musaka sara a ye, ani k'u ban ka lafasalikɛlaw bila ka taa ntolatan kɛnɛ kan Uruwanda jamana na. Ka nin bɛɛ sababu kɛ, ko Mali sennantolatan ɲɛmɔgɔba ye sariya sɔsɔ olu kama. Sariya tɛ jamana ɲɛmɔhgɔw bolo da la.

Alu Kɔnɛ ka bɔ Zoni Endisiriyɛli la Bamako

Poyi : Muso ɲɛnen jansa

Burema Keyita

Ne ba, ne ba,
Barikatigi, ne b'i barikada.
Den tɛ kɛ ɲangaran ye dugawu kɔ,
Den tɛ kɛ dankelen ye a ba kɔ.
Dugawu bajikɛnɛ,
Diɲɛ sɛmɛnen b'i la.
Ne ba, dugawu minɛna.
Sɔ[illegible] bɛ bu dun,
Nka a tɛ tɔgɔ dun.
I da, i da ne ba.
Dayɔrɔ saniyara.
Falatɔninw b'i hami,
Siginɔgɔnw b'i hami.
Jigitugu mansa,
E jɔyɔrɔ fa man di tuguni.
E kɔ man kan ka lanɔgɔ abada.
Musow cɛlayeelen,
Mɔdenninw b'i kasi.
Musoya tɛ ko lankolon ye.
Masakɛbaw de bɛ bɔ muso la.
Muso ɲangaran,
Mɔgɔ t'o jira mɔgɔ la.
Kɛwale ɲuman b'a yɛrɛ kofɔ.
Awɔ muso ɲangaran,
Mɔgɔ t'e kofɔ mɔgɔ ye.
Damakɛɲɛni ni kelenya na,
E y'i jɔyɔrɔ fa.
Fo ka diɲɛ wuli dafɛnw tɛ kɛ dacogo kelen ye.
Cɛya ye nimafɛnya sababu ye,
Musoya ye fiɲɛnabɔ sababu ye.
Ne ba, ne ba,
Ne ba ne b'e fo,
Ka Dabaa Man ka setigiya barikada.
I y'i waso ni setigi ka dacogo ye.
Ne ba, i da,
I da dabaa Masa ka nɛɛmasɔ kɔnɔ.

Burema Keyita
Kucala Akademi na

A' ye Kibaru san k'a kalan

Dukɛnɛ n° 136 :Bamakɔ Disitirik(i 2) : Kanw ni dakabanayɔrɔw

1.- Kan minnu bɛ fɔ Bamakɔ
Tubabukan ye jamana ka baarakɛkan ye. O kosɔn cakɛdaw la sebɛnkɔ bɛɛ bɛ ɲɛnabɔ tubabukan na. Fanga tɔgɔlakuma fanba fana bɛ kɛ tubabukan na. Duw kɔnɔ, siya caman b'u ka kan fɔ, in'a fɔ marakaw ni fulaw ani kɔrɔbɔrɔw ni burudamɛw. Nka kan min ye forobakan ye, o ye bamanankan ye.
O sabu ka ca, bawo Bamakɔ lamininen don ni bamanandugu caman ye. Bamakɔ dugutigilakaw fana ye bamananw ye. Afiriki kɔnɔ, bamanankan kelen bɛ ka faaba min labɔ kosebɛ, o ye Bamakɔ ye. O kosɔn, Bamakɔ kɛra sababu ye ka bamanankan jɛnsɛn jamana marabolo tɔw kɔnɔ. Bawo mɔgɔ minnu mana na Bamakɔ kalan na, walima baara la, walima jago la, olu bɛɛ bɛ bamanankan kalan, ka se k'a fɔ walasa u ni Bamakɔkaw ka se ka ɲɔgɔn faamuya. Olu mana tila u ka kalanw na, u caman bɛ taa baara damine jamana marabolo wɛrɛw kɔnɔ. Olu bɛ kɛ sababu ye ka bamanankan jɛnsɛn yen. Baarakɛlaw bɛ yɛlɛma-yɛlɛma minnu kɛ, u n'u ka denbayaw, o fana bɛ kɛ sababu ye ka bamanankan jɛnsɛn. Mɔgɔ minnu fana kalanna Bamako diinɛ sira kan, silameya fara kerecɛndiinɛ kan, olu caman kalanna larabukan ni bamanankan na walima tububukan ni bamanankan. Olu caman ye diinɛ jɛnsɛn jamana kɔnɔ bamanankan na. Sɔrɔdasiw, zandaramuw ni polisiw, n'olu fana caman y'u ka baara kalan Bamakɔ, ka laban ka taa sigi jamana fan wɛrɛ, olu bɛ bamanankan jɛnsɛn o yɔrɔ la.

2 - Bamakɔ dakabanayɔrɔw
Bamakɔ ye Mali faaba ye. A dilannen don ka tɛmɛ marabolo yɔrɔ tɔ bɛɛ kan. O ye tiɲɛ ye, nka Afiriki tilebinyanfan kɔnɔ, a tɛ Abijan bɔ, a tɛ Dakaro bɔ, a tɛ Legosi ni Abuja bɔ, adw. O kɔrɔ tɛ ko dakabanayɔrɔw t'a kɔnɔ.
1 - Warabafilɛso ye yɔrɔ ye an ka kungokɔnɔsogow maralen bɛ yɔrɔ min na, k'u balo : Waraba, surugu, waraninkalan, ngɔnw, saw, dajɛw, jilamali, bamaw, jɛw, mankalanw, san o san gerebɔw, kungowulunin ni kungosogonin, adw, olu bɛ sɔrɔ yen. Sama fana tun bɛ yen, nka o sara k'a sababu kɛ kɔngɔ ye.
2 - Bamakɔ suguba tun ye filɛliyɔrɔ ye; nka sisan a lahalaya juguyara k'a sababu kɛ tasumajeniw ye ani a fako jugu n'a nɔgɔkɔ jugu.
3 - Bamakɔ fɛnkɔrɔmarayɔrɔw jɔra san 1979, Faransi sojɔla ɲana dɔ fɛ n'o ye Zan Lu Piweri ye. jamana seko ni dɔnkɔ fɛn kɔ'ɔ caman maralen bɛ yen, minnu b'a jira k'an ka jamana tun ye dɔnni ni kodɔn ani kokɔrɔdɔn jamana ye an bɛnbaw tile la.
4 - Babili 3 bɛ Ba Joliba kunna Bamakɔ. Tubabuw ye fɔlɔ jɔ, Makan ye filanan jɔ, Siniwajamana ye sabanan jɔ Misabugu.
5 - Dɔgɔtɔrɔso belebele 3 bɛ yen minnu jɔyɔrɔ ka bon kosebɛ kɛnɛya sabatili la jamana kɔnɔ : Pɔnze bɛ Kuluba kulu sanfɛ, Gaburuyɛli Ture dɔgɔtɔrɔso bɛ dugu cɛmancɛ la. Siniwaw ye dɔgɔtɔrɔsoba 3nan jɔ Mali ye Misabugu.
6 - Farikoloɲɛnajɛkɛyɔrɔ belebele 3 bɛ yen. Modibo Keyita tɔgɔlafarikoloɲɛnajɛkɛyɔrɔ, o jɔra Irisiw fɛ kabini yɛrɛta sanfɔlɔw. 26 marasi farikoloɲɛnajɛkɛyɔrɔ jɔra Siniwaw fɛ Yirimajɔ. Mamadu Konate tɔgɔlafarikoloɲɛnajɛkɛyɔrɔ bɛ Ntomikɔrɔbugu.
7 - Ɲɛnajɛkɛsoba 3 bɛ yen : Seko ni dɔnkɔ soba jɔra Badalabugu Kore jamana fɛ. Siniwaw ye Bamakɔ lajɛkɛsoba jɔ bada la, ba numanfɛbolo kan. Aseyi kɔnɔ ɲɛnajɛkɛsoba 3nan jɔra yen, nka basikɛti de bɛ kɛ yen ka caya.
8 - Woyowayankɔ la, komini 4nan kɔnɔ, Samori ni tubabuw ka kɛlɛ nɔw bɛ yen hali bi. Fɔlɔmɔgɔw ka kuluwo dɔ bɛ Maɲanbugu fana.
Bi-bi in na, kin 60 bɛ Bamakɔ. Olu tilalen bɛ komini 6 ye. Bamakɔ Mɛriba ye Adama Sangare ye. *(A tɔ bɛ bɔ Kibaru nata la)* **Mahamadu Kɔnta**

Kalankɛnɛ n° 162 :Kɔrɔdaɲɛ ni mabɛnnidaɲɛ

Ɲinini bɛ senna Bamanankan na. Nɔriwɛzi jamana, Faransi jamana, ani Mali jamana ɲininikɛlaw jɛra ka baaraba kɛ bamanankan ni fulakan kan. O y'o kan ninnu kalanni sinsin kosebɛ. Baara Minnu kɛra bamanankan na, mabɛn sira kan, n'o ye kan sebɛnni sariyaw ye, an bɛna dɔ fɔ olu kan, sango minnu t'an ka gafe kɔrɔw kɔnɔ, kuma tɛ u ka kalan an ka kalansow kɔnɔ. Kibaru kalanbagaw bɛna bɔ ko caman kalama u ma deli ka min ye fɔlɔ, u ma deli ka min mɛn fɔlɔ bamanankan na. O dɔw ye kɔrɔdaɲɛ ni mabɛnnidaɲɛ ye.
1 - Kɔrɔdaɲɛ ye mun ye? A bɛ wele tubabukan na *«mot lexical»*. Kɔrɔ bɛ daɲɛ min na kumasen kɔnɔ, a bɛ fɔ o ma kɔrɔdaɲɛ.
Misali:saga ye bin nugulen dun.
- Daɲɛ 5 bɛ nin kumasen in kɔnɔ. Olu ye (saga, ye, bin, nugulen, ani dun). Daɲɛ 5 ninnu na, kɔrɔ bɛ 4 na : Saga, bin, nugulen ani dun. (Saga ni bin) ye tɔgɔ ye, u bɛ fɛn dɔ kofɔ. (nugulen) ye mankutulan ye, a bɛ (bin cogoya kofɔ. (dun) ye daɲɛ ye min bɛ wale dɔ kofɔ. Kɔrɔ bɛ daɲɛ 4 ninnu kelenkelen bɛɛ la. O la a bɛ fɔ u ma Kɔrɔdaɲɛw.
Kɔlɔsili :
Kɔrɔdaɲɛw ye : Tɔgɔ, wale, mankutulan, nɔnabila, adw...
An ka kumasen in kɔnɔ (Saga ye bin nugulen dun), kɔrɔ tɛ daɲɛ kelen min na, o ye (ye) ye. O (ye) in ye dɛmɛnan ye. A ka baara ye mabɛnni ye. Ale b'a jira ko wale kɛra kaban. Nka n'i y'a kelen ta, kɔrɔ t'a la. A b'o mabɛnni min bɛ, o kosɔn a bɛ wele mabɛnnidaɲɛ. Nka ale kelen tɛ mabɛnnidaɲɛ ye bamanankan na.
2 - Mabɛnnidaɲɛ ye mun ye?
Mabɛnnidaɲɛ ye daɲɛ ye, kɔrɔ tɛ min na kumasen kɔnɔ; nka ɲɛci de b'a la.
Misaliw :
- Musa ni Hawa,
Ni : ye mabɛnnidaɲɛ ye, a bɛ tɔgɔ 2 tugu. O kosɔn tugulan don
- Fanta ma se ka na.
Ka : ye mabɛnnidaɲɛ ye, waleyalan fana don, a ni wale (na) bɛ taa ɲɔgɔn fɛ. Ma fana ye mabɛnnidaɲɛ ye, dɛmɛnan don, bansira kan.
- Misi in kɔrɔla.
- In : ye mabɛnnidaɲɛ ye. A bɛ jirali kɛ. O b'a jira ko jiralan don.
- Musa bora wa?
wa : ye mabɛnnidaɲɛ ye. Ɲininkalidaɲɛ fana don.
- A ka di kɛ!
Ka : Ye mabɛnnidaɲɛ ye, kamankutulan fana don.
dɛ: fana ye mabɛnnidaɲɛ ye :
A bɛ sinsinni kɛ.
- Sitan tɛ taa bi
tɛ : ye mabɛnnidaɲɛ ye. Dɛmɛnan fana don.
- Nkalon man ɲi.
man : ye mabɛnnidaɲɛ ye. A bɛ bansira jira (ka man) kamankutulan bansira don.
- Musa kumana Seku fɛ.
fɛ : ye mabɛnnidaɲɛ ye. Kɔbila don fana.
Kɔlɔsiliw :
(ni, ka, in, wa, dɛ, tɛ, man, fɛ), an ye minnu ye sisan misaliw kɔnɔ, olu bɛɛ ye mabɛnnidaɲɛw ye, bawo n'i y'u kelen-kelen ta, kɔrɔ t'u si la, nka ɲɛci b'u la.
A bɛ fɔ mabɛnnidaɲɛ ma tubabukan na *« Mot grammatical»*
Mabɛnnidaɲɛw ye : tugulanw kawaleyalanw, kamankutulanw, dɛmɛnanw, kɔbilaw, sinsinnanw, adw.
Walasa ka kɔrɔdaɲɛ ni mabɛnnidaɲɛ faamuya ka ɲɛ, an bɛ se ka kogobolo kɛ misali ye. Kumasen mana kɛ kogobolo ye, a birigiw ye kɔrɔdaɲɛw ye. Bɔgɔ minnu bɛ kɛ birigiw ni ɲɔgɔn cɛ walasa u ka ɲɔgɔn minɛ kɔɲuman, olu ye mabɛnnidaɲɛw ye.
Mahamadu Kɔnta

Maakɔrɔbaro Jateminɛw kɛ an ka baarakɛminɛnw kan

Bamanankan kalanni n'a sebɛnni sera dakun min na bi dɔnniya kɔrɔw ni kuraw bɛ se ka sɔrɔ a la. Maakɔrɔbaro bɛna kuma nin sen in na dɔnniya dɔ kan min b'an caman nafa. A b'an kelen-kelen nafa. A b'an dɛmɛ fanɔ an ka se k'an denw kalan minnu bɛ lakɔli la.
Halibi an ni karamɔgɔ Daramani bɛ ɲɔgɔn bolo. A ka gafe min bɛ wele «Sumanikɛlanw», Maakɔrɔbaro bɛna boli o kɔnɔkow kan nin waati ninnu na ; kalansen minnu bɛna tɛrɛmɛ, olu ye «Janya sumanikɛlanw» ani «Yanga sumanikɛlanw» ye.

I. Janya sumanikɛlanw
Janya sumanikɛlan jɔnjɔn ye mɛtɛrɛ ye.

Daramani Tarawele

Ɲɛfɔliw : Janya sumanikɛlan jɔnjɔn ye mun ye?
1 - Yanni a k'a ka so jɔ, Bakari bɛ so kɛrɛ naani janya suma. Bakari b'a ka foro kura kɛrɛw janya fana suma.
2 - Bakari ye kɔlɔn sen, a kɔlɔn ka dun. A bɛ kɔlɔn dunya suma. A bɛ kɔlɔn kɔnɔ fana suma.
3 - Bakari ye kogo jɔ. A bɛ se k'a janya suma, a bɛ se k'a kundama fana suma.
An b'a faamu ko n'a fɔra janya bɛ suma, fɛn dɔ janya de bɛ suma. O la, dunya, kundama ani kɔnɔ, olu bɛɛ bɛ janya de kofɔ.
Janyaw bɛ suma ni minɛn minnu ye, olu ye janya sumanikɛlanw ye.
Janya caman, i n'a fɔ kogo janya, kɔlɔn dunya, foro kɛrɛw janya, olu hakɛ bɛ dantigɛ ni sumanikɛlan min ye, o ye mɛtɛrɛ ye (m).
Misaliw :

A tɔ bɛ ɲɛ 6nan na

ɲɛ 5nan tɔ

- An ka kogo kundama ye metɛrɛ 3 ye.
- An ka kɔlɔn danya ye metɛrɛ 12 ye.
- An ka kɔlɔnba kɔnɔ ye metɛrɛ 2 ye.
- An ka foro kɛrɛ duuru janyaw filɛ : fɔlɔ ye metɛrɛ 60 ye, filanan ye metɛrɛ 78 ye, sabanan ye metɛrɛ 32 ye, naaninan ye metɛrɛ 46 ye, duurunan ye metɛrɛ 57 ye.

O kosɔn, a bɛ fɔ ko metɛrɛ ye janya sumanikɛlan jɔnjɔn ye.

Kɔlɔsili metɛrɛ suguya ka ca : dɔw ye jirima ye, dɔw ye finima ye, dɔw ye manama ye, dɔw ye fuganma ye. Metɛrɛ kunnasigiw bɛ yen. Olu ye bimetɛrɛ walima dekametɛrɛ, kɛmemetɛrɛ walima ekitometɛrɛ ani bametɛrɛ walima kilometɛrɛ ye. Metɛrɛ kɔrɔsigiw bɛ yen. Olu ye desimetɛrɛ, santimetɛrɛ ani milimetɛrɛ.

Karamɔgɔ Daramani Tarawele
sumanikɛlanw, kalan Diya 1998 san utikalo

Afiriki kɔnɔ nafolobatigiw san 2016 in na

Lamerikɛnjamana kunnafonisɛbɛn min bɛ wele angilɛkan na 'Foribesi», o ye dinɛ nafolobatigiw kɔfɔ. Cɛw ni musow don, minnu ka wari hakɛ bɛ Lamerikɛnjamana dolari miliyari kelen na ka yelen.

An bɛ don min na o dalari in miliyari kelen bɛbɛn sefawari miliyari ba kelen ani kɛmɛ duuru ma. Dinɛ kɔnɔ mɔgɔ min bɛ bɛɛ tɛn kan nafoloko la, o ye Bili Geyiti ye ka bɔ Lamerikɛnjamana na. O ka sɔrɔ mumɛ kiimɛna ka kɛ sefawari miliyari 37500 ye. Jateminɛw y'a jira ko sefawari miliyari ba kelen ani kɛmɛ duuru bɛ sɔrɔ mɔgɔ 1.810 bɔlɔ dinɛ kɔnɔ san 2016 in na; kasɔrɔ san 2015 kɔnɔna na, mɔgɔ 1.826 tun don.

Gelɛyaba min bɛ dinɛ kɔnɔ bi, o de ye caman bɔ nafolobatigi hakɛ la ɲinan.

Kunnafonisɛbɛn «Foribesi» y'a jira ko sefawari miliyari ba kelen ani kɛmɛ duuru bɛ sɔrɔ mɔgɔ 29 bɔlɔ Afiriki kɔnɔ. Muso fila b'o la. Angola jamanakuntigi Eduwarido Dɔsi Santɔsi min filɛ fanga la kabini san 1979, o denmuso kɔrɔbalen Izabɛli Dɔsi Santɔsi y'o muso fɔlɔ ye. Nizeriya muso dɔ dalen b'ale kan; n'o ye Foroluso Alakija ye. Mohamɛdi Dewuji ye Tanzani jamanaden ye. A si hakɛ bɛ san 40 na. Ɲinan ale ye sefawari miliyari ba kelen ani kɛmɛ duuru sɔrɔ.

Afiriki kɔnɔ mɔgɔ tan minnu bɛ ten kan nafoloko la san 2016 in kɔnɔ, olu cogoya filɛ :

- Aliko Dangote Afiriki nafolobatigi fɔlɔ don. Nizeriya jamanaden don.

Aliko Dangote

Sefawari miliyari ba wolonwulan ani kɛmɛ wolonwula (7700.000.000.000) ye. Simandilan izini caman b'ale bolo Afiriki jamana caman na.

- Mayiki Adnuga :Ale ye Afiriki nafolobatigi filanan ye. A fana bɛ bɔ Nizeriya jamana na. Sefawari miliyari ba duuru ani bi duuru (5050.000.000.000) b'ale bolo. A si hakɛ bɛ san 62 la. Telefoniko cakɛda min bɛ wele *«Globacom»*, o tigi don. O bolofaraw bɛ Gana ni Benɛn jamanaw na. Tajibɔ izini ani soko cakɛda dɔ fana b'a bolo. Dinɛ gelɛya n'a ta bɛɛ, a b'i n'a fɔ a ka san 2015 sɔrɔ sigiyɔrɔmana 3 la ɲinan, k'a sababu kɛ telifoni cakɛda in nafa ye.

- Nayiki Opɛneyimɛri :Afiriki nafolobatigi sabanan don, Afirikidisidi jamanaden don. A si hakɛ bɛ san 70 la. Sefawari miliyari ba saba ani kɛmɛ saba (3300.000.000.000) b'ale bolo. A b'a ka nafoloba in sɔrɔ a ka jamanbɔcakɛda sababu la. A mɔkɛ de y'o cakɛda in sigi senkan o sen 85 ye ɲinan ye. Nka sisan a tigiya b'ale de bolo.

- Kirisitofɛli Wiyese Afiriki nafolotigiba naaninan don. O fana ye Afirikidisidi jamanaden ye. A si hakɛ bɛ san 74 na. Sefawari miliyari ba fila ani kɛmɛ kɔnɔntɔn (2900.000.000.000) b'a bolo. Fotɛyiw ka fara solabɛnminɛn suguya wɛrɛw kan, a ka cakɛda de b'olu dilan. Finidilan izini dɔ tana b'a bolo ka fara telewisɔnsɔ dɔ kan, min ka baaraw ɲɛsinnen bɛ farikolonɛnajɛ ma.

- Johan Urupɛri Afiriki nafolobatigi duurunan don. Ale fana ye Afirikidisidi jamanaden ye. A si hakɛ bɛ san 65 la. Sefawari miliyari ba fila ani kɛmɛ wolonwula ni bi duuru (2750.000.000.000) b'a bolo. Banki min bɛ wele *«Richemont»*, o ɲɛmɔgɔ don. Farikolonɛnajɛ min bɛ wele urubi, a b'o tɔn na Angilɛjamana na ka fara kɔ wɛrɛw kan. Cakɛda min bɛ wele angilɛkan na *«Remgro Limited»*, o sigira senkan kabini san 1949 a mɔkɛ fɛ. O manankun kɛmɛsarada la, a ka 7 b'o la.

- Natan Kirisi :Afiriki nafolobatigi wɔɔrɔnan don. Ale ye Suwazilandi jamanaden ye. A si hakɛ bɛ san 84 na; nka an bɛ don min na a sigilen bɛ Londuru, Angilɛjamana faaba la. Sefawari miliyari ba kelen ani kɛmɛ seegin ni bi duuru (1850.000.000.000) b'a bolo. A ye kaba bayelemani izini min dayelɛ san 1958 waati la k'a to a ka jamana na ka fara seko cakɛda minnu b'a bolo kan, a b'a ka nafoloba in sɔrɔ olu la.

- Nasɔfu Sawirisi Afiriki nafolobatigi wolonwulanan don. Ale ye Eziputi jamanaden ye. A si hakɛ bɛ san 55 la. Sefawari miliyari ba kelen ani kɛmɛ seegin ni bi duuru (1850.000.000.000) b'ale fana bolo. Angɛredilan izini ni simandilan izini b'a fɛ. Telefoni cakɛda min bɛ wele *Oroscom»* ani farikolonɛnajɛminɛnw dilanni cakɛda min bɛ wele *«Adidas»*, a ka manankun b'o la.

- Isadi Erebarabu Afiriki nafolobatigi seeginnan don. Ale ye Alizeri jamanaden ye. A si hakɛ bɛ san 71 na. Sefawari miliyari ba kelen ani kɛmɛ duuru ni bi duuru (1550.000.000.000) b'ale bolo. Dumunifɛndilan izini min bɛ wele *«Cevital»*, o ɲɛmɔgɔ don. Sukarodilan izini min ka bon n'a bɛɛ ye dinɛ kɔnɔ, o tigi don. Tulubɔ izini ni marigarini dilanni izini fana b'a fɛ. Dumunifɛndilan iziniba dɔ fana bɛ Afirikidisidi jamana na, o ɲɛmɔgɔ don. Faransi ka izini dɔ b'u ka jamana na a y'o san san 2014. Mɔgɔ 7.000 bɛ baara k'a bolo yen.

- Izabɛli Dɔsi Santɔri Afiriki nafolobatigi kɔnɔntɔnnan don. Ale ye Angola jamanakuntigi Eduwarido Dɔsi Santɔsi denmuso kɔrɔbalen ye. Afiriki musow la waritigiba don. Sefawari miliyari ba kelen ani kɛmɛ duuru (1500.000.000.000) b'a fɛ. A ka manankun bɛ bankiw ni petɔrɔlibɔ cakɛda caman na. Telefoniko cakɛda min bɛ wele *«Unitel»*, o manankun kɛmɛsarada la a ta ye 25 ye. A si hakɛ bɛ san 42 la.

- Nagibu Sawirisi Afiriki nafolobatigi tannan don. Ale fana ye Eziputi jamanaden ye. Nasɔfu Sawirisi min kɔfɔra, o badenkɔrɔkɛ don. Sefawari miliyari ba kelen ani kɛmɛ duuru (1500.000.000.000) b'ale yɛrɛ bolo. Telefoniko cakɛda *«Orascom»* ɲɛmɔgɔ don an bɛ don min na. San 2015 kɔnɔ ale tɔgɔ bɔra kosɛbɛ; sabula kunnafonisɛbɛnw y'a jira, k'ale de tun y'a fɔ k'a b'a fɛ ka Gerɛsijamana kɔgɔjikɔnɔgun dɔ san. Gerɛntɛ mana mɔgɔ minnu sɔrɔ u ka jamana na, olu ka taa u sigi yen.

Dɔkala Yusufu Jara

San 2015 kɔnɔ Oni tɔgɔlasɔrɔdasiw ye binkɔ 69 kɛ musow kan

Kunnafoniw y'a jira, ko kelɛcɛ minnu bɛ taa dinɛ tɔnba Oni tɔgɔ la jamana wɛrɛw dɛmɛ basigi sabatili la, olu bɛ bin musow kan cɛnimusoya sira fɛ. San 2014 kɔnɔ o caman kɛra; a hakɛ sera 52 ma. Oni sekeretɛri zenerali Banki Muni y'o kunnafonisɛbɛn min lase san 2016 marisikalo tile 18, o ye faranfasiya caman di a ko kan. San 2013 kɔnɔ binkanniko 66 kɛra. San 2015 ta kɛra sinɛ 69 ye. O mumɛ na 38 kɛra ci 16 senfɛ. Ci 22 minnu kɛra Kongo Demokara *(RDC)* binkanni 22 kɛra o la. Ci minnu kɛra Santarafiriki binkanni 16 kɛra o la.

Binkanni 69 in na, 19 na o tun ye denmisɛnnin ye, minnu si hakɛ ma se cɛnimusoya yɛrɛ ma. Jamana 21 minnu ka sɔrɔdasiw ni polisiw b'a kɛnɛ kan, siga kelen don mɔgɔ caman na olu la. Kongo Demokaratiki, ta ye binkanniko 7 ye. Marɔku ni Afirikidisidi naaninaani, Kameruni, Kongo Baraza, Uruwanda ni Tanzani, o kelen-kelen binkanniko saba-saba. Benɛn, Burukina Faso, Burundi, Kanada ni Gabɔn binkanniko fila-fila u kelen-kelen, Alimaɲi, Gana, Madagasikari, Molidawi; Nizɛri, Nizeriya, Senegali, Silowaki ni Togo, o bɛɛ ye binkanniko kelen-kelen kɛ.

Nin y'a sinɛ fɔlɔ ye Oni ka jamanaw ta u tɔgɔ ma, minnu sɔrɔdasiw n'a polisiw ye waleya jugu ninnu kɛ. Sabula a ko kelen bɛ tɔgɔtinɛ dan bɛɛ ye Oni ka bɛn ni lafiya sabatili kelɛcɛw kan. Kɛrɛnkɛrɛnnenya la Santarafiriki jamana na. Oni ye kelɛcɛ 12.000 de ci ka taa yen san 2014 kɔnɔna na.

Oni sekeretɛri zenerali ka seereyasɛbɛn in ye laɲini kɛ kiiriso dɔ sigili la senkan, min bɛna binkannikɛlaw nɔminɛ k'u kiiri. Sabula ka bin musow kan cɛnimusoya sira fɛ, o kelen don Oni tɔgɔlakelɛcɛw taabolo ye u taayɔrɔw la.

Dɔkala Yusufu Jara

Kibarusɛbɛn bɛ bɔ kalo o kalo juma laban na. Mɔgɔw bɛ se k'u hakili to o waati la ka taa u ka Kibarusɛbɛnw nɔfɛ u sɔrɔyɔrɔw la

Politikimɔgɔw b'u kalanso nafolobatigiw la ka fanga ɲini

Lamerikɛnjamana kuntigi Baraki Obama, yanni a ka kuntigiya sɔrɔ, ale ni Walikɛri Miti Oromeneyi kelen-kelen bɛɛ ye sefawari miliyari 120.000.000 .000 don u ka kanpaɲi dafɛ san 2012 jamanakuntigiya ɲinini na. Nka Niyɔriki nafolotigiba min tɔgɔ ye Donali Turanpu, o ma sɔn ka bolomara di politikimɔgɔ si ma. A yɛrɛ y'a kanu, k'a cun jamanakuntigiya ɲinini kanpaɲi na a yɛrɛ ye.

Donali Turanpu ka fɔ la, san o san ale bɛ se ka sefawari miliyari 48.000.000 .000 sɔrɔ a yɛrɛ. A k'o danfara b'ale ni kuntigiyaɲinina tɔw cɛ. Orozi Peroti fana ye nafolotigiba ye. San 1992 kanpaɲi na, ale tun ye lahiduta, ko n'ale ye jamanakuntigiya sɔrɔ, a bɛ Pale Mɛnzɔnbilansi san ka di Lamerikɛnw ma. N'o tɛ k'o sɔngɔ t'olu kun. Nka a n'a ka sɔrɔ bɛɛ, a ma se sɔrɔ. O sɔnja fɛ, politiki bɛ taa bolo min kann a y'o gundo poyi.

A k'ale ka baara ye nafoloɲini de ye. Ni joyɔrɔninaw ye dɛmɛ ɲini ale fɛ, a b'u sɔn. A ko n'ale fana mako bɛ ko o ko la yanni san fila walima saba cɛ, a b'o ɲini u fɛ, u b'o ɲɛ ale ye. A ko Madamu Hilari Kilintɔni min ye Niyɔrɔki politiki ɲɛmɔgɔsɔ mɔgɔ kɔrɔ ye, n'o tigila mɔgɔw bɛ wele senateriw, tuma min na o ye jamanakuntigiya ɲinini wulikajɔ damine, ale Donali Turanpu y'o wele a ka kɔnɔ na. A taara o wele jaabi. Nka mun y'a se yen? Jurukɔrɔsara. Kɛnyɛrɛye cakeda min b'a tɔgɔ la n'o ye fondasɔn ye, ale ye warimuguba suuru a kan o fondasɔn in sira fɛ; walasa a tun ka se ka jamanakuntigiya sɔrɔ a kolo la, k'a sɔrɔ a ma faso nafolo yuruguyurugu.

San 2010 waati la, jamana kiiriso sanfɛdan n'o ye kuru sipɛrɛmu ye, dan min sigilen tun bɛ politikitɔnw dɛmɛni na nafoloko la, o y'o caman wuli ka bɔ yen. Kabini o kɛra, nafolomugu bɛ cun politikitɔnw kan ka bɔ fan caman fɛ, mɔgɔ caman tɛ min kalama.

Lamerikɛnjamana kunnafoniɲɛbɛn min bɛ wele angilɛkan na «*New York Times*», o y'a jira, ko politikitɔn min bɛ wele Erepibiliken, o kelen ka cɛbɔ ye mɔgɔ 17 ye jamanakuntigiya ɲinini na. Nka ko sababu b'o la. A k'u bɛɛ b'a la k'u sinsin nafolobatigiw kan, k'u ka kanpaɲiw kɛ.

Joni Elizi Busi y'a jira, ko politikimɔgɔ dɔw kɔni ma caman sɔrɔ nafolobatigiw la; sabula k'a caman ka sɔrɔta ma sefawari d24.000 bɔ. A k'ale yɛrɛ ta ma se sefawari miliyɔn 3 ma. Nafolobatigi saba de bɛ politikitɔn Erepibiliken kokɔrɔ; n'o ye M. Sarali, Dawidi Kusi ani M. Selidɔni Adelisɔni.

Kusi n'a balimaw ka cakeda bɛ ka lafasalitɔnw fana dɛmɛ k'u fanga bonya. U ko fana, ko jamanakuntigisigikalata nata in na, u bɛ sefawari 10.668.000.000 don o dafɛ, ka ɲɛsin jamana politikitɔnba fila ma; n'o ye Erepibiliken ani Demokarati ye. U jigi bɛ ka Sikɔti Wɔlikɛri de dɛmɛ kosɛbɛ. Ale ye Wisikɔnsini gɔfɛrɛnɛri ye. Kuntigiya ɲinibaa saba wɛrɛ sera olu ma, ko k'u dɛmɛ nafoloko la u ka kanpaɲiw na.

Sikɔti Wɔlikɛri bɛ k'a ɲini ka M. Selidɔni Adelisɔni sama ka gɛrɛ a yɛrɛ la. O min ye Lamerikɛnjamana nafolobatigiba seeginnan ye. Isirayɛli minisiriɲɛmɔgɔ Bɛnizamini Nataɲawu kanubaa fana don. O nafolobatigiba in ye cɛkɔrɔba ye, min si hakɛ bɛ san 80 ni kɔ la. Jɔyɔrɔninina caman b'o kɔ dɛmaɲini na.

Fɔɲɔgɔnkɔ min tun bɛ Lamerikɛnjamana ni Iran cɛ bɔmunikiliyɛriko la, ale M. Selidɔni Adelisɔni de y'a jira, ko sanni Lamerikɛnjamana k'a kɛ sigikafɔbanbali ye Iran fɛ, a ka sin k'a bɔn ni bɔmu ye k'a kɔ ban sinɛ kelen.

Lamerikɛnjamana ni Iran bɛnna ko la san 2015 in utikalo tile 6. Nka i b'a sɔrɔ nafolotigiba in ɲaniya de tun ye Erepibiliken fana sago ye. Sabula olu de y'a jira k'u ma dinɛ ni nin bɛnkan in ye.

Dɔkala Yusufu Jara

Kalo farikoloɲɛnajɛ kibaruyaw

1 - Alɛn Ziresi ye wele bila ntolatanna 23 ma : Kani min bɛ tan Gabon san 2017, o ɲɛbilantolatanw bɛ senna Mali ni Gine Ekatoriyali bɛ ɲɔgɔn sɔrɔ marisikalo tile 25 san 2016, 26 marisi farikoloɲɛnajɛkɛyɔrɔ la. A kɔmasegin bɛ kɛ Bata Gine Ekatoriyali jamana na, ntɛnɛndon marisikalo tile 28, sannn 2016. Mali degelikaramɔgɔ Alɛn Ziresi ye wele bila ntolatanna 23 ma. Nka a ye gɛlɛya sɔrɔ, bawo ntolatanna kɔrɔba dɔw joginnen don, dɔw tɛ ntolatan na; bawo ntolatatɔn t'u bolo, dɔw tɛ ka yelen u ka tɔn fɛ bawo u dɛsɛlen don. O ntolatanna kɔrɔba minnu ma wele, olu ye Sumayila Jakite, Adama Tanbura, Dirisa Jakite, Bakari Sako, ani Sanba So.

Mɔgɔ minnu welela, jɔkɔlɔsila 3 b'olu la, kɔfɛmɔgɔ 8, cɛmancɛmɔgɔ 6 ani ɲɛfɛmɔgɔ 6.

2 - Ngolo Kante ye Faransi sugandi. O ma bala mɔgɔ la bawo Ngolo wolola Faransi, ka mɔ Faransi. A ye ntolatan kalan yen fana ka se a la. Sisan a kɛra ɲana ye, a bɛ ntola tan Angilɛjamana ntolatanton dɔ fɛ min tɔgɔ ye Lɛsesitɛri. Mali tun y'a wele, Faransi fana tun y'a wele. A ye Faransi de sugandi.

3 - Eziputi jamana ye ɲanamine ɲana ye Esikirimu na : Esikirimu ye murulakɛlɛ ye. Afiriki Ziɲɔriw n'a kadew ye ɲɔgɔn sɔrɔ Bamako yan u ka ɲɔgɔndanba la Esikirimu na. Ezipputi kelen ye medayi ɲɛnama bɛɛ ta. Jamana 11 tun b'a kɛnɛ kan : Eziputi kɛra fɔlɔ ye, ka Alizeri kɛ filanan ye, ka Tunizi kɛ sabanan ye, ka Mali kɛ naaninan ye.

4 - Samatasɛgɛ musomanninw ye Maroku musomanninw gosi : Mali musomanninw ye kabako kɛ Marɔku, bawo u ye se sɔrɔ Maroku musomanninw kan 2 ni 1. Ntolatan kun fɔlɔ min kɛra Mali la yan, o tun kɛra 0 ni 0 ye. Afiriki musomanninw ka Kani min bɛna kɛ Kameruni san 2016 nowanburukalo tile 19 ka se ɔkutɔburukalo tile 3 ma, o ɲɛbilantolanw de bɛ senna. Mali ye dakun fɔlɔ tɛmɛ. A tɔ tora dakun filanan ye. N'a y'o tɛmɛ, a bɛ ye Kani kɛnɛ kan. Mali ka kuru fila donna Jɛnɛba Baraji fɛ sanga 32nan na, ale bɛ ntola tan Faransi, ani Binta Jara fɛ sanga 75nan na, ale bɛ ntola tan Bamako Ereyali fɛ. Maroku musomanninw ka kuru 1 donna sanga 6nan na Ibisan Zɛredi fɛ.

5 - Sitadi Maliyɛn tɛmɛna tako fɔlɔ la: Sitadi kelen ka bBoboka gosi, sisan a ye Kameruni kɔɔrisɛnɛnaw ka ntolatanton fana senbɔ tulon na. Karidon marisikalo tile 20, Kamerunikaw ye Sitadi Maliyɛn gosi 1 ni 0. N'o y'a sɔrɔ u gosira ka tɛmɛ 2 ni 0 Bamako. Sitadi kunnadiyara bawo Kamerunikaw tun ye penaliti 1 sɔrɔ nka u ka jɔkɔlɔsila jigi Jara y'o mine. Ntolatan nataw la, Sitadi ni Zanbi ntolatatɔn dɔ bɛ ɲɔgɔn sɔrɔ, o tɔgɔ Zesiko. Tanko fɔlɔ bɛ kɛ Bamako awirikalo tile 9, ka kɔmasegin kɛ tile, 10 o kɔ Zanbi.

6 - Nɛgɛsoboli ɲɔgɔndanbali la Sidiki Jara ye bɛɛ dan Sidiki Jara ka bɔ Ncibala tun dɔnnen tɛ kosɛbɛ nka ale de ye joyɔrɔ fɔlɔ sɔrɔ nɛgɛsoboli ɲɔgɔndanba la. Yaya Jalo kɛra filanan ye ka bɔ Ɲɛna, ka Umaru Sangare kɛ sabanan ye.

Jɛgɛ suguya 130 bɛ sɔrɔ Mali jiw kɔnɔ

Mali kɔnɔ, mɔnni bɛ kɛ kow ni baw kɔnɔ. Jɛgɛ sɔrɔyɔrɔ fanba ye Ba joliba falakɔnɔna ye Moti mara la, Selenge ani Manantali. N'i y'o jɛgɛ sɔrɔta jate mine, jɛgɛ suguya 130 de don. Jɛgɛ suguya dɔw bɛ yen, olu bɛ taakasegin kɛ ji kɔnɔ. San waati dɔw la u bɛ taa fan da yɔrɔ dɔ la. N'o fanw tɔrɔla ka denw kunbaya, u bɛ segin ka taa fan wɛrɛ fɛ. Suguya dɔw fana bɛ yen, yɔrɔ bɛɛ damaka kan olu la.

A kɔlɔsira ko jɛgɛ hakɛ min bɛ sɔrɔ Mali kɔnɔ, o kɛmɛsarada la 80 bɛ sɔrɔ Ba joliba fala kɔnɔ Moti mara la. K'a ta san 1968 na ka se 1970 ma, jɛgɛ tɔni 87.000 tun bɛ sɔrɔ, nka k'a ta san 1984 na ka se 1985 ma, dɔwɛrɛ ma sɔrɔ tɔni 37.000 kɔ. San 1994 ka se 1995 ma, tɔni 100.000 sɔrɔla.

A jirala ko jɛgɛ tɔni 4.000 bɛ sɔrɔ san o san. O bɛ bɛn jɛgɛ kilo 98 ma ji taari kelen kɔnɔ san o san. Jɛgɛ bɛ sɔrɔ san waati bɛɛ la Selenge

Manantali, jɛgɛ sɔrɔta ye tɔni 3.000 ye san o san. O ye kilo 65 ye ji taari kelen kɔnɔ san o san. A jirala ko jɛgɛ sɔrɔlen ma deli ka jigin tɔn 1.300 jukɔrɔ san si la.

Moriba Kulubali / Dɔkala Yusufu Jara

«AMAP» kuntigi
Usumani Mayiga
Kanw kunnafoniɲɛbɛnw baarada kuntigi
Ɲanze Samake

Kibaru

BP : 24 - Telefɔni : 20-21-21-04
Kibaru Bugufiye Bosola Bamako - Mali

Sebennijɛkulu
Mahamadu Kɔnta,
DɔkalaYusufu Jara

Labugunyɔrɔ AMAPU gafedilan baarada

An fɛ Mali la, i tɛ muso ɲuman ye, n'i tɛ «musoya» dɔn

Muso dɔ tun bɛ Segu, a tɔgɔ Ɲelenin ale kɛra ɲɔmasa ye. Halibi a tɔgɔ bɛ fɔ bawo fasa dara a la. Muso dɔ tun bɛ Sikaso, ale y'a sinbara kelen tigɛ ka bɔ a la walasa a ka se ka marifa sigi kɔnuman a disi kan ka bonni kɛ. Kisɛkelenfili tun don. Nin muso ninnu, u n'u ka kisɛya bɛɛ, u n'u ka kodɔn ni kokɔrɔdɔn bɛɛ, u n'u ka senkola bɛɛ, u wolola «musoya» kɔnɔ, ka mɔ «musoya» kɔnɔ, ka sa «musoya» kɔnɔ.

Cɛkɔrɔba dɔ y'a fɔ an ye ko muso ka fisa ni cɛ ye sinɛ tan; nka o mankan ka fɔ a ye, bawo muso tɔgɔ ko «Muɲunso».

Anw ko o ye tiɲɛ ye, nka ni muso min sera ladamucogo saba kɔrɔ, a ka kan ka fɔ o ye, k'a ka fisa ni cɛw ye siɲɛ tan, k'a fɔ k'a waleɲumandɔn k'a ka «musoya» danbe segin a ma.

«Musoya» ladamucogo saba ye mun ye?

«Musoya» ladamucogo saba ye ka ladamu i faso kɔnɔ, ka ladamu i cɛso la, ka ladamu jamana kɔnɔ. Nin bɛɛ n'a kɔrɔ bɛ ɲɔgɔn na.

N'i y'i miiri k'i taasi, i bɛ nin bɛɛ faamuya ka sɔrɔ mɔgɔ ma fɛn fɔ i ye.

Miiri ni taasi de b'a to n'a bɛ fɔ «An ma taa kalanso, nka kalanbali t'an ye».

Ɲɛtaa baara o baara bɛ boloda an ka jamana kɔnɔ, n'a ma tali kɛ burusikɔnɔmusow ka ɲɛnamaya taabolo

«Musoya» kɔrɔ fɔli ka ɲi musow yɛrɛ de da. An k'a lamɛn :

An ka ɲininiw senfɛ, an sera muso saba ma u ka «musoya» cogoya fɔ an ye. Muso saba ninnu bɛ bɔ burusi kɔnɔ. Burisikɔnɔmusow don : musokɔrɔba fila ani muso denmisɛnnin kelen.

U ye min fɔ «Musoya» kan, o filɛ nin ye :

Musokɔrɔba fɔlɔ (San 60 ni kɔ)

«N'i nana cɛ ka so, tiɲɛ yɛrɛ la, i ye mɔgɔ kunmajiginnen ye. N'i y'i kunmajigin, Ala b'i kumanawuli. Kumajigin tɛ dowɛrɛ ye o, i hadamadenɲɔgɔn n'i nana ka ba min to i kɔ, i bɛna i cɛ ba minɛ ten. K'a fa fana minɛ ten, k'a nimaaninw fana minɛ ten».

Musokɔrɔba filanan : (San 50 ni kɔ)

«Muso tɔgɔ kɔ sabalibaga. N'i sabalila, n'i nana, i cɛ minɛ kɔnuman, ka baara kɛ a ye. K'i buranke fana minɛ kɔnuman, ka baara kɛ a ye, ka cɛ dgoninw minɛ kɔnuman ka baara kɛ u ye. N'o kɛra, i bɛ san sɔrɔ. N'i m'o kɛ, n'i nana i kɔgɔ da i cɛ la, k'i kɔgɔ da nimaaninw na, k'i kɔgɔ da buranke la, k'i kɔgɔ da buranmuso la, i bɛ san sɔrɔ cogo di? I tɛ san sɔrɔ dɛ.»

Muso sabanan : (San 20 ni kɔ)

«Cɛw dɔsɛra, dunkafa sabatilen tɛ, ladamu kelen bɛ yɛrɛsagokɛ ye du kɔnɔ. Kungo lankolonyara jiriden tɛ sɔrɔ . Cɛsiri ye cɛ ta ye cogo min na bi, cɛsiri ye muso ta ye ten. Sagokɛ fila de ta ye ɲɔgɔn ye, n'o tɛ du tɛ jɔ. Baaradegekalan aniwari, anw muso ko ten ka bɔ kalanso kɔnɔ, k'i bolo don sɔrɔ la».

Musoya sabtili ye ladamu ye, furu den, kalan ani baara kɛ, baara min bɛ na ni bɛn, lafiya, ani yiriwali sabatili ye du kɔnɔ, dugu kɔnɔ ani jamana kɔnɔ.

Mahamadu Kɔnta

Mali musow ye diɲɛ musow tɔgɔladon seli kɛ ni wasa ye

Mariskalo tile 8 ye diɲɛ musow tɔgɔladon seli ye. San o san, o don in mana se, musow bɛ lajɛw ni ɲɛnajɛw labɛn diɲɛ fan tan ni naani kɔnɔ, ka hakilijagabow kɛ k'u ɲaniyaw jira, walasa dɔ bɛ bɔ u ka gɛlɛyaw la, k'u ka ɲɛtaa sabati.

Ɲinan, donba bilala hukumu min kɔnɔ, o ye musow ka sɛnyɛrɛkɔrɔ an'u ka hakɛkɛɲɛ sabatili ye.

Baaraw kɛra seko ni dɔnko soba la Bamako. A ɲɛmɔgɔya tun bɛ jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita bolo. Jama bɔra kosɛbɛ ka lajɛkɛsɔba fa : minisiriw Mali fangabulon ɲɛmɔgɔw, lasigidenw diɲɛ kunkankɔfɔjama ɲɛmɔgɔ minnu b'an ka jamana kɔnɔ, dɛmɛdonjɛkuluw, ani musojɛkulu caman.

Musow tɔgɔlaseli siɲɛ 20nan bolodara nin cogo in na : Jaw bɔra musow ka baaraw kan Mali kɔnɔ, kuma dira ɲɛmɔgɔw ma, ɲɛnajɛw kɛra, jamanakuntigi ye sefawari miliyɔn 1donbolo kɛ musow ye.

Kumatigiw kɛra mɔgɔ naani ye : Bamako komini 5nan mɛri Abubakari Ba, musotɔnba ɲɛmɔgɔ, n'o yeKafo «CAFO» ɲɛmɔgɔ ye, madamu Umu Ture. Makisimu Huwinato, ale ye ONU ka lasigiden ye musow tɔgɔ la

Lajɛba in ɲɛmɔgɔya tun bɛ jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita bolo

an ka jamana kɔnɔ, o fana ye kuma ta. Kumatigi laban kɛra muso, den ani du yiriwali minisiri madamu Sangare Umu Ba ye. Ninnu bɛɛ lajɛlen ka kumaw ye ɲɔgɔn dafa.

U ye foli ni waleɲumandɔn kɛ ka ɲɛsin jamana ɲɛmɔgɔw ma u ka cɛsiri la musow deməni na.

Musow ka senyɛrɛkɔrɔ an'u ka hakɛkɛɲɛ ɲinini, o ka kan ka kɛ don o don wulikajɔ ye an ka jamana kɔnɔ. O baarra in tɛ faamaw dɔrɔn ka baara ye. Musow dɔrɔn ka baara tɛ. Jamana bɛɛ de ka baara don. O baara dɔw ye sariyaw tali ye minnu bɛ jɔyɔrɔw di musow ma politiki sira kan. O baara dɔw ye kalan ye fasokanw na sango baaradegekalan minnu b'a to ni mussow bɛ se k'u bolo dayɔrɔ dɔn, ka se kalanjɛ ni sɛbɛnni na ani, ka se ka warisɔrɔbaara caman kɛ ka se k'u yɛrɛ ɲɛnabɔ, ani ka garijɛkɛ juman di u ma, u ni cɛw ka jɛ kɔnɔ kelenya ni bɛn kɔnɔ.

Mahamadu Kɔnta

SAN 2016 MARISIKALO KIBARU KƆNƆKO

- ɲɛ 2 : Baloko ɲuman : Ka sigidalafɛn duntaw matarafa walasa k'an ka balokɔɛ 5 : Kalankɛnɛ n° 162 : Kɔrɔdaɲɛ ni mabɛnnidaɲɛ ɲuman sabati(1) Dukɛnɛ n° 136 : Bamako Disitirikɔ2) : Kanw ni dakabanayɔrɔw
- ɲɛ 3 : Sariyasɔsɔw an'u ɲangicogow Mali sariya kɔnɔ (naaninan) - ɲɛ 6 : Afiriki kɔnɔ nafolotigibaw san 2016 in na
- ɲɛ 4 : Batakiw - ɲɛ 7 : Kalo farikoloɲɛnajɛ kibaruyaw